

Posudek oponentky diplomové práce

Autor: Kateřina Bizubová

Název práce: Aktivismus a kolektivní násilí: Šluknovské nepokoje 2011

Oponentka: Mgr. Selma Benyovszky

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru <i>Je téma relevantní vzhledem k oboru? Je dobře zdůvodněno?</i>	1
Stručné slovní hodnocení:	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	3-4
Stručné slovní hodnocení: Vysvětlení viz níže.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	1
Stručné slovní hodnocení:	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodně zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	4
Stručné slovní hodnocení: Vysvětlení viz níže.	
Kvalita závěrů práce <i>Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?</i>	4
Stručné slovní hodnocení: Vysvětlení viz níže.	
Práce se zdroji <i>Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použité literatury a pramenů?</i>	3
Stručné slovní hodnocení: V mnoha částech zdroje chybí či jsou nesprávně uvedené. U některých zdrojů autorka vzbuzuje podezření, zda citovanou literaturu skutečně četla (např. v případě Durkheima, Freuda či Foucaulta). Práce navíc působí dojmem, jako by značná část literatury byla použita pouze ve formě sekundárního zdroje.	
Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava <i>Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň magisterské práci?</i>	2-3
Stručné slovní hodnocení: Po gramatické stránce nemám výhrad, struktura práce též v pořádku, v některých částech problematický syntax, kvůli kterému věty postrádaly smysl.	

Celková známka před obhajobou: 4 (nedoporučuji k obhajobě)

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Čím je podle vás vaše práce přínosná?
2. Podle čeho jste zjišťovala objektivitu novinových článků?
3. Vysvětlíte pojem „hobbesovské linie úvah o občanském násilí“, o kterém píšete na str. 7.
4. Ve své práci citujete dílo Emila Durkheima *Le Suicide*. V čem spatřujete přínos této publikace pro vaši práci? Jak podle vás pojem „le suicide anomique“ souvisí s moderní (občanskou) společností?

Celkové vyjádření/komentář oponentky práce:

Autorka si v práci dala za cíl dokázat pomocí Tillyho teorie kolektivního násilí „že vznik kolektivního násilí lze lépe pochopit sledováním příčin v malém měřítku (mechanismů), než příčin velkých (chudoba, extremismus apod.)“. Pro dosažení tohoto cíle se autorka rozhodla pro metodu *process-tracingu*, jejímž cílem je prostřednictvím podrobného sledování události vysvětlit vznik kauzálního procesu jednotlivých jevů v události. Jako předmět svého výzkumu si zvolila „kolektivní násilí, které provázelo občanské nepokoje na Šluknovsku v roce 2011“.

Téma i cíl práce považují za přínosný a relativně aktuální, samotné provedení však shledávám za mírně řečeno problematické. Již samotný úvod odhaluje slabá místa, která se následně projevují i ve zbytku práce. Autorka v prvé řadě rezignovala na kritické zhodnocení literatury: kromě publikace Charlese Tillyho a Ondřeje Císaře nijak nevysvětluje, proč v daném místě využívá tu kterou teorii či publikaci. Výběr autorů či teorií tak někdy vypadá jako zcela náhodný nebo pouze odněkud „vyčtený“ bez skutečného pochopení ze strany autorky.

Teoretická část je pak z větší části přepisem Tillyho a Císaře a literatura zde opět není zpracována a představena kriticky. Ačkoli obsah teoretického rámce je relevantní, za problematické považují velké množství přímých citací, jež v textu nahrazují vlastní text autorky. Studentka tímto činem uměle navyšuje kvantitu své práce a rezignuje na snahu o vlastní analýzu. Například kapitola věnovaná česko-romskému konfliktu by si zasloužila prostudování odborných studií a sociálních výzkumů, na jejichž základě by nám autorka představila závěry. Místo toho si však ve 2 stranách, které tomuto tématu věnuje, vystačí s přímou citací Martina Šimáčka z Agentury pro sociální začleňování a šesti (!) přímými citacemi Václava Walacha. Argument, že „detailní prozkoumání česko-romských vztahů je mimo možnosti (...) práce“ považují za nevyhovující.

Dalším problémem teoretické části je pojmová nejednotnost. Autorka například správně na str. 22 vysvětluje rozdíl mezi extremismem a radikalismem, v samotné práci však oba pojmy již v úvodu směšuje a používá je jako synonyma. Podobně nesystematicky a bez jasného vysvětlení používá pojmy jako „extremistické subjekty“, „radikální aktivisté“ či „radikálové“.

Kromě výše zmíněných problémů považují za slabinu práce argumentační nedostatečnost. Jako příklad uvedme část věnovanou mechanismům vzniku násilí, kde autorka píše, že „možnosti formování nových ohraničených skupin jsou daleko méně omezené v demokratických režimech“, nijak však nevysvětluje, proč tomu tak je. Vzhledem k tomu, že se jedná opět o přepis Tillyho a s ohledem na to, že podobných příkladů je celá řada, vzniká pochybnost, zda autorka skutečně rozumí tomu, co píše. V některých částech navíc věty ani nedávají logický smysl.

Největším problémem práce se však jeví nesprávně aplikovaná metoda v empirické části. Autorka v prvé řadě nijak nevysvětluje výběr metody ani se nesnaží o větší vysvětlení. Největší slabina je ve výběru zdrojů. Podle autorky byla data získána analýzou relevantních dokumentů, přičemž tím myslí novinové články převážně z iDNESu, Deníku, časopisu Týden apod., dále webové stránky Dělnické strany sociální spravedlnosti a Občanského odporu Rumburk; analýzy vydané MV a Agenturou pro sociální začleňování; videozáznamy a „vyjádření zainteresovaných občanů“ čímž se myslí diskuze pod články na internetu.

Autorka tudíž rezignovala na odborné studie a výzkumy a ani se nepokusila o vlastní rozhovory; data si neověřovala a pouze se spokojila s tvrzením, že „(...) u internetových deníků [je] běžnou praxí, že přejímají informace z ČTK, lze se [tedy] spolehnout na přiměřenou objektivitu informací, kterou tato instituce zajišťuje“. Jinými slovy autorka celou následnou analýzu staví na novinových článcích, webových stránkách dvou hnutí a dvou institucí, videích a internetových diskuzích. Takto pojatý vzorek pro analýzu dat hodnotím jako zcela nevyhovující.

V empirické části měla dále prostřednictvím process-tracingu nabídnout výsledek podrobného sledování události a pomocí Tillyho teorie identifikovat jednotlivé mechanismy, jež v případě šluknovských nepokojů vedly ke kolektivnímu násilí. Bohužel empirická část se ukázala být pokračováním všech výše uvedených neduhů.

V prvé řadě v případě přepisu události autorka vycházela jednak z dokumentu MV o událostech ve šluknovském výběžku a jednak z bakalářské práce jiné studentky, jejíž text byl ohodnocen jako problematický z důvodu nízké odbornosti. Citace zainteresovaných osob byly navíc převzaty z internetových článků a z diskuzí pod nimi, přičemž tyto nesloužily k analýze, ale bylo s nimi pracováno jako s nástroji analýzy. Ve skutečnosti se tedy nejednalo o process-tracing, ale spíše o nedůsledný monitoring médií, který se autorka následně snažila propojit s teorií kolektivního násilí. Vzhledem k tomu, že diskutující pod internetovými články nepředstavují reprezentativní vzorek a vzhledem k problematickému výběru ostatních zdrojů, nelze z nich ve skutečnosti vyvodit relevantní závěry, a tak vyvstává pochybnost o přínosu dané práce.

Závěrem: Téma, cíl i vybraná metodologie měly potenciál vést k velmi zajímavé diplomové práci, jež by byla přínosná nejen pro náš obor. Argumentační nedostatečnost, absence kvalitního výzkumu, nesprávná aplikace metody a chybějící souhrnná analýza však nedovolují navrhnout tuto práci k obhajobě, a proto ji doporučuji pouze k přepracování.

V Praze dne

.....

Podpis oponentky práce.